

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: P., zastúpeného advokátskou kanceláriou: F., proti povinnému: **M.**, o vymoženie **788,69 eur s príslušenstvom**, vedenej súdnym exekútorom J. pod sp. zn.: EX 629/2006, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn.: 16Er/1827/2006, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 7. augusta 2012 č. k.: 19CoE/136/2012-41, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 7. augusta 2012 č. k.: 19CoE/136/2012-41 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor J. požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na vymoženie 23 760 Sk s príslušenstvom v zmysle ust. § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu z 10. apríla 2006 sp. zn.: SR 1068/06 zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Prievidza uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Okresný súd Prievidza uznesením z 12. apríla 2012 č. k.: 16Er/1827/2006-21 exekúciu vyhlásil za neprípustnú, exekúciu zastavil a oprávneného zaviazal nahradiť súdnemu exekútorovi J. trovy exekúcie vo výške 200,62 eur.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z predloženého exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku zistil, že medzi oprávneným a povinným bola dňa 20. septembra 2005 uzatvorená Zmluva o úvere č. 3460504 (ďalej len „zmluva o úvere“ alebo „zmluva“), súčasťou ktorej boli Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len „všeobecné podmienky“). Uvedenú zmluvu súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu a rovnako aj dospel k záveru, že hmotnoprávny vzťah medzi účastníkmi konania možno považovať za spotrebiteľský úver v zmysle § 2 písm. b/ Zákona č. 258/2011 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Všeobecné podmienky v čl. 17 obsahujú rozhodcovskú doložku, ktorú súd posúdil ako nekalú podmienku spotrebiteľskej zmluvy. Rozhodcovskú doložku posúdil ako nekalú z dôvodu, že voľba rozhodcovského súdu a osoby rozhodcu bola uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu do zmluvy, ktorá má formu predtlačenej formulára, nepochybne predchádzalo aj rozhodnutiu povinného si finančné prostriedky touto cestou zaobstarat'. Súd mal za to, že oprávnený zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, ktorú používa v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou podmienkou, ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Uviedol, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie na pristúpenie na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah tak ako to bolo aj v predmetnom prípade. Povaha zmluvy je teda adhézna, spotrebiteľ ju mohol prijať buď ako celok alebo odmietnuť. Svoj záver súd opiera aj o stanovisko Súdneho dvora EÚ vo veci C-243/08, ďalej poukázal aj na rozsudky Súdneho dvora EÚ C-240/98 až C-244/98, C-168/08, C-40/08, C-473/00. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že existujúca, ale neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu. Ak rozhodca svoju právomoc odvodzoval z takejto rozhodcovskej doložky, na základe ktorej vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Predložený rozhodcovský rozsudok nemožno preto považovať za spôsobilý

exekučný titul. O trovách exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a na ich náhradu zaviazal oprávneného, pretože zavinil zastavenie exekúcie.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd stotožnil so závermi súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), osvojil si jeho dôvody a poukázal na ne. Na zdôraznenie správnosti dodal, že udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je také procesné rozhodnutie, ktoré by vylučovalo čiastočné alebo úplné zastavenie exekúcie pre nesúlad exekučného titulu so zákonom. Takýto postup je zákonný, upravený v § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon č. 244/2002 Z. z.“). Uviedol, že súd je oprávnený v každom štádiu vedenia exekúcie ex offio skúmať, či tu je daný niektorý z dôvodov, pre ktorý by musel exekúciu zastaviť. Samotné poverenie na vykonanie exekúcie nie je prekážkou pre rozhodnutie o zastavení exekúcie. Z obsahu exekučného spisu odvolací súd vyvodil, že zmluva o úvere je štandardnou formulárovou, resp. spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V prejednávanej veci súd prvého stupňa potom opodstatnene poukázal na to, že rozhodcovská doložka sa javí ako absolútne nevyvážená, a preto nekalá. Uviedol, že rozhodcovské konania podľa zistenia komisie nie sú v súlade s viacerými zásadami obsiahnutými v odporúčaní komisie 78/257/ES z 30. marca 1998. Uviedol, že súd prvého stupňa správne konštatoval, že ustanovenie § 106 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) pri platnej rozhodcovskej zmluve bráni konaniu pred štátnym súdom. Pre prípad vyvolania rozhodcovského konania dodávateľom sa spotrebiteľ musí podrobiť rozhodcovskému konaniu, preto nie je možné poskytnúť súdnu ochranu v rámci exekúcie, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok a oprávneným je dodávateľ. Dospel k záveru, súd prvého stupňa vyvodil správny záver, že zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom.

Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie prostredníctvom dvoch podaní doručených súdu prvého stupňa 24. a 25. októbra 2012. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a) O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, pretože súdy oboch stupňov nesprávne interpretovali § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z.; ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, pretože vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom tým, že súdy s oprávneným nekomunikovali o jeho právnych a skutkových návrhoch, nevzali na zreteľ jeho námietky proti prejednaniu veci, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jeho právo, aby jeho právna vec bola „vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ“, súd nerešpektoval návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a neumožnil mu tak uplatňovať svoje argumenty, ustanovením § 237 písm. g/ O. s. p., že súd bol nesprávne obsadený, keď v rozsahu výkladu práva EÚ je zákonným sudcom vo veci pred vnútroštátnym súdom nielen sudca určený rozvrhom práce, ale aj komunitárny sudca, lebo jeho povinnosť rozhodnúť o otázkach interpretácie komunitárneho práva je súčasne aj jeho oprávnením, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súdy nesprávne aplikovali a interpretovali ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z., § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tiež Smernice Rady 93/13/EHS a súdy opomenuli aplikovať § 167 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého súd rozhoduje uznesením o prerušení konania. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia. Taktiež navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe

čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikoval.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že dovolanie oprávneného je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p.

Podľa § 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani

o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené procesná prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. /druhá veta/ je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Iba v prípade, že by rozhodnutie odvolacieho súdu alebo predchádzajúce konanie vykazovalo procesnú vadu uvedenú v ust. § 237 O. s. p. by bolo dovolanie procesne prípustné. Dovolací súd sa tak neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal sa aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné aj podľa § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát).

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Procesná prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/ a g/ O. s. p., ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky najskôr osobitne zameril či oprávnenému bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. tak ako to tvrdí vo svojom dovolaní.

Vadou konania, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv

a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo podať, predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide tak aj vtedy, ak súd nerozhodol o procesnom návrhu účastníka konania .

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že oprávnený vo svojom odvolaní (č. l. 24 spisu) podanom proti uzneseniu súdu prvého stupňa navrhol, aby súd prvého stupňa postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade ustanovenia § 44 ods. 2 /prvá a druhá veta/ Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 /prvá veta/ Ústavy Slovenskej republiky pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. V tejto súvislosti oprávnený uviedol, že pre exekučný súd by malo byť otázne aj to, či je v súlade s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok možné opakované uskutočnenie revízneho postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Z obsahu spisu dovolací súd tiež zistil, že odvolací súd o tomto procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania nerozhodol a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s uvedeným návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Uvedeným postupom tak odvolací súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Zistená vada konania súčasne zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odvolací súd posúdi návrh oprávneného na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a rozhodne o ňom, rovnako odvolací súd rozhodne aj o podanom procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania v zmysle § 109 ods.1 písm. c/ O. s. p. na č. 1. 37 spisu.

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní nezaoberal.

V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 20. marca 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová